

پیشنهادی به مقامات بهداشتی و اقتصادی کشور در مورد:

ضرورت وضع مالیات بر سیگار

از: واحد تحقیق شرکت تعاونی بهداشتی، درمانی و تحقیقاتی پاستور مشهد:

دکتر علیرضا عطاریان - دکتر حمید طراوتی

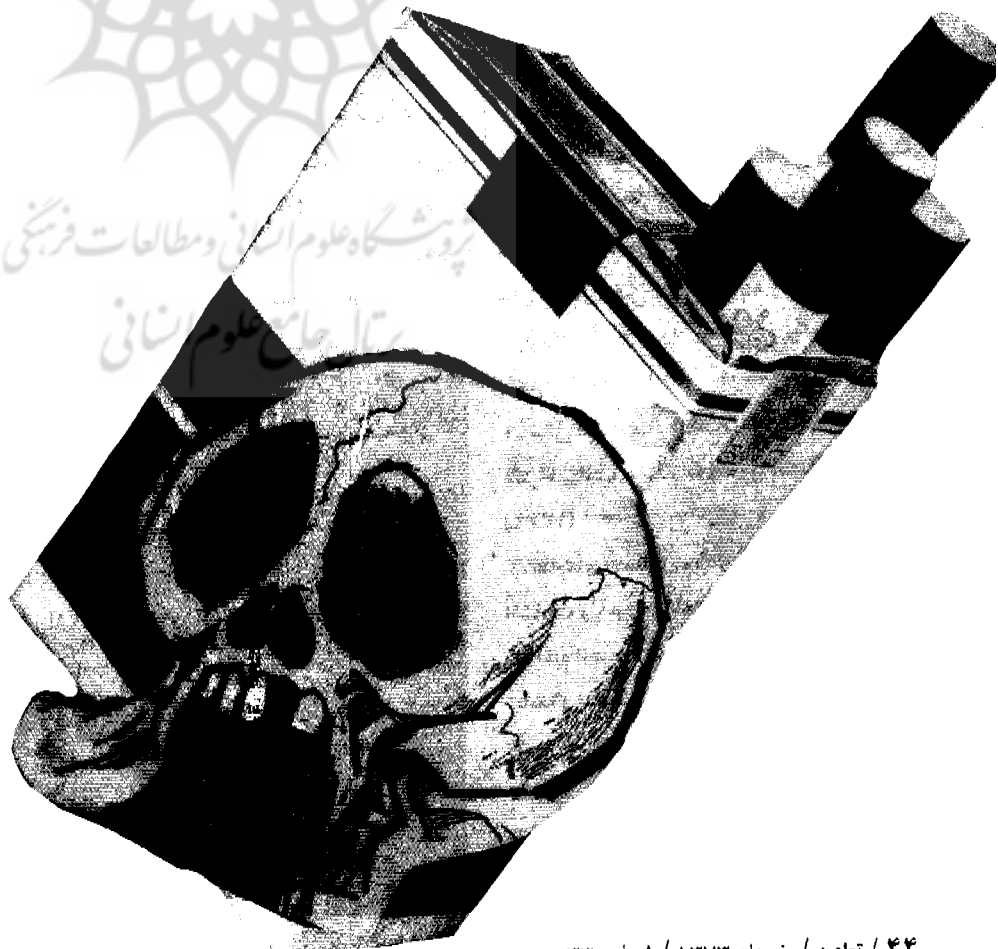
خلاصه مقاله:

سیگار یکی از مهمترین معضلات بهداشتی و زیست محیطی جهان امروز است اثرات آن در ایجاد سرطان ریه، دهانه رحم، مری و لوزالمعده و نیز نقش مهم آن در مرگ و میر ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی و ریوی بر کسی پوشیده نیست - در جامعه، عده‌ای سیگار می‌کشند و هزینه‌های این عمل آنان را دولت و بقیه مردم می‌پردازند - مالیات سیگار شدیداً بر میزان مصرف آن تاثیر می‌گذارد - این مالیات برای مقامات بهداشتی کشور سه فایده اصلی در بر دارد - مالیات سیگار هزینه مراقبت‌های بهداشتی را کاهش می‌دهد - مانع از دست رفتن روزهای کار و کاهش تولید می‌گردد و بالاخره در آمد خوبی ایجاد می‌کند که می‌توان آن را برای افزایش سطح بهداشت عمومی جامعه به کار گرفت.

در کشور ما، سیگار تنها سمی است که با بهایی ناچیز در اختیار همگان قرار دارد و در شرایط تعدیل اقتصادی و افزایش قیمت‌ها، مسلماً افزایش مالیات سیگار، تعداد زیادی را نخواهد آزرده.

چندان که هزینه‌های مربوط به سیگار و خطرات آن برای سلامتی انسان آشکارتر می‌شود، بسیاری از کشورها مالیات سیگار را افزایش می‌دهند تا از مصرف آن بکاهند. هم اکنون در سه کشور دنیا مالیات سیگار از سه دلار برای هر بسته بیشتر است - مالیات هر بسته سیگار در دانمارک ۳/۶۸ دلار، در نروژ ۳/۳۳ دلار و در کانادا ۳/۰۱ است - در تعداد دیگری از کشورها این مالیات چیزی بین ۲ تا ۳ دلار است مثلاً در آلمان میزان آن ۲/۱۱، در انگلستان ۲/۵۵ و در سوئد ۲/۸۷ دلار است.

در میان کشورهای صنعتی، مالیات سیگار در اسپانیا کمتر از همه و معادل ۳۷ سنت برای هر بسته است و پس از آن ایالات متحده قرار دارد که مالیات آن ۵۶ سنت در بسته است. در کشورهای در حال توسعه، مالیات سیگار عموماً بسیار کمتر از کشورهای صنعتی است. در میان این کشورها، رتبه هند از این نظر با ۶۳ سنت مالیات برای هر بسته نسبتاً بهتر از دیگران است و از همه بدتر فیلیپین و کویت هستند که مالیات سیگار آنها به ترتیب ۲۴ و ۲۲ سنت است. در کشور ما نیز مالیات سیگار رقم قابل توجهی نیست و سیگار با بهائی نازل

در اختیار مردم قرار می‌گیرد.

مالیات سیگار بیشتر از همه بر نوجوانان تأثیر می‌گذارد. حدود نود درصد معتادان به سیگار، کشیدن آن را قبل از ۲۰ سالگی آغاز می‌کنند و این درست در زمانی است که آنها پول زیادی برای خرید سیگار ندارند. معمولاً کسانی که در نوجوانی سیگاری نمی‌شوند هیچ وقت نخواهند شد.

مالیات سیگار برای مسئولین بهداشت عمومی کشورها، سه فایده اصلی دربردارد: اول آنکه مالیات سیگار با کاهش مصرف آن از هزینه‌های دولت برای مراقبت‌های بهداشتی می‌کاهد. دیگر آنکه وقتی کارگران و کارمندان سالم‌تر باشند، مرخصی کمتری می‌گیرند و میزان بیشتری تولید خواهند کرد و خدمات بهتری ارائه خواهند داد. و بالاخره مالیات سیگار درآمد خوبی ایجاد می‌کند که می‌توان آن را برای افزایش سطح بهداشت عمومی به کار گرفت.

اثرات سیگار بر سلامتی انسان

مضرات مصرف سیگار برای سلامتی انسان برکسی پوشیده نیست. در واقع هیچ هفته‌ای نیست که طی آن مطالعه جدیدی در مورد خطرات سیگار برای سلامتی بشر صورت نگیرد. مرکز کنترل بیماری‌های آمریکا (CDC) محاسبه کرده که تنها در سال ۱۹۸۸ سیگار کشیدن موجب مرگ ۴۳۴ هزار نفر از آمریکاییان شده است (۲). این رقم از مجموع کل مرگ‌هایی که به سایر مواد آلاینده محیط زیست، از جمله آلاینده‌های موجود در آب و هوا و مواد غذایی، نسبت داده می‌شود بیشتر است. در نتیجه سازمان حفاظت از محیط زیست آمریکا در ژانویه ۱۹۹۳ رسماً سیگار را به عنوان ماده سرطانزای درجه یک طبقه‌بندی کرد و آن را با بنزن، آرسنیک، و آسبستوز در یک ردیف قرار داد (۳).

مدت‌ها است که ارتباط سیگار با سرطان ریه مشخص شده و تنها در ایالات متحده هر ساله ۱۱۲ هزار نفر به علت سرطان ریه جان خود را از دست می‌دهند. سیگار همچنین میزان بروز چندین سرطان دیگر از جمله سرطان دهانه رحم، مری و لوزالمعده را افزایش می‌دهد. اما میزان مرگ و میر ناشی از سکنه مغزی، فشار خون، آنوریسم‌ها و سایر بیماری‌های قلبی و عروقی ناشی از سیگار تقریباً دو برابر مرگ‌های ناشی از سرطان ریه است. به علاوه در آمریکا، که بهترین آمار را

در این مورد دارد، مجموع بیماری‌های ریوی ناشی از سیگار سالانه به مرگ ۸۰ هزار نفر منجر می‌شود که عمدتاً به علت ذات‌الریه (پنومونی)، آنفلوآنزا، برونشیت، آمفیزم و انسداد مزمن راه‌های تنفسی است.

در سال ۱۹۹۲ پژوهشگران موارد جدیدی از اثرات احتمالی سیگار را مورد بررسی قرار دادند و از جمله اعلام کردند احتمال مبتلا شدن افرادی که در روز بیش از یک بسته سیگار می‌کشند به آب مروارید چشم بسیار بیشتر از افراد غیرسیگاری است. در مطالعه‌ای دیگر، اثرات دود سیگار بر افراد غیرسیگاری و کودکان مورد بررسی قرار گرفت و طی آن مشخص گردید که کودکان مادران سیگاری در اثر دود سیگار موجود در محیط زندگیشان به اضطراب، سینه‌جویی با کودکان دیگر، تاخیر در بلوغ، رفتار ضداجتماعی و بی‌قراری مبتلا می‌شوند.

مقدار زیادی از بودجه بهداشت عمومی و مراقبت‌های بهداشتی کشورها صرف مقابله با بیماری‌های ناشی از سیگار می‌شود. بسیاری از کسانی که جان خود را در اثر دود سیگار از

دست می‌دهند قبل از مرگ خود مدت‌های مدیدی بیمار هستند و درمان‌های بسیار پرهزینه‌ای برای آنها صورت می‌گیرد که از جمله آنها می‌توان جراحی بای - پس عروق کرونر برای بیماران قلبی، شیمی درمانی جهت مبتلایان به سرطان و اقامت‌های طولانی در بیمارستان برای بیمارانی که در اثر سکنه مغزی فلج شده‌اند را برشمرد.

به گزارش CDC در آمریکا هر هفته بیش از هزار نفر از افراد غیرسیگاری در اثر تماس ناخواسته با دود سیگار که کشنده‌ترین آلاینده محیط زیست این کشور است می‌میرند.

براساس مطالعه‌ای که در سال ۱۹۹۲ پزشکان دانشگاه آکسفورد برای انجمن سرطان آمریکا (ICS) انجام دادند، سازمان بهداشت جهانی (WHO) و ICS برآورد کردند که سالانه در جهان صنعتی حدود دو میلیون نفر در اثر بیماری‌های ناشی از سیگار جان خود را از دست می‌دهند (۴). در حال حاضر بیش از بیست درصد تمام بیماری‌های این کشورها به سیگار نسبت داده می‌شود و چندان که پژوهش‌های جدید روابط جدیدی را بین سیگار و سلامتی می‌یابند این رقم پیوسته افزایش می‌یابد. براساس این مطالعه برآورد می‌شود که در خلال دهه نود تنها در کشورهای صنعتی ۲۱ میلیون نفر در اثر مصرف سیگار خواهند مرد.

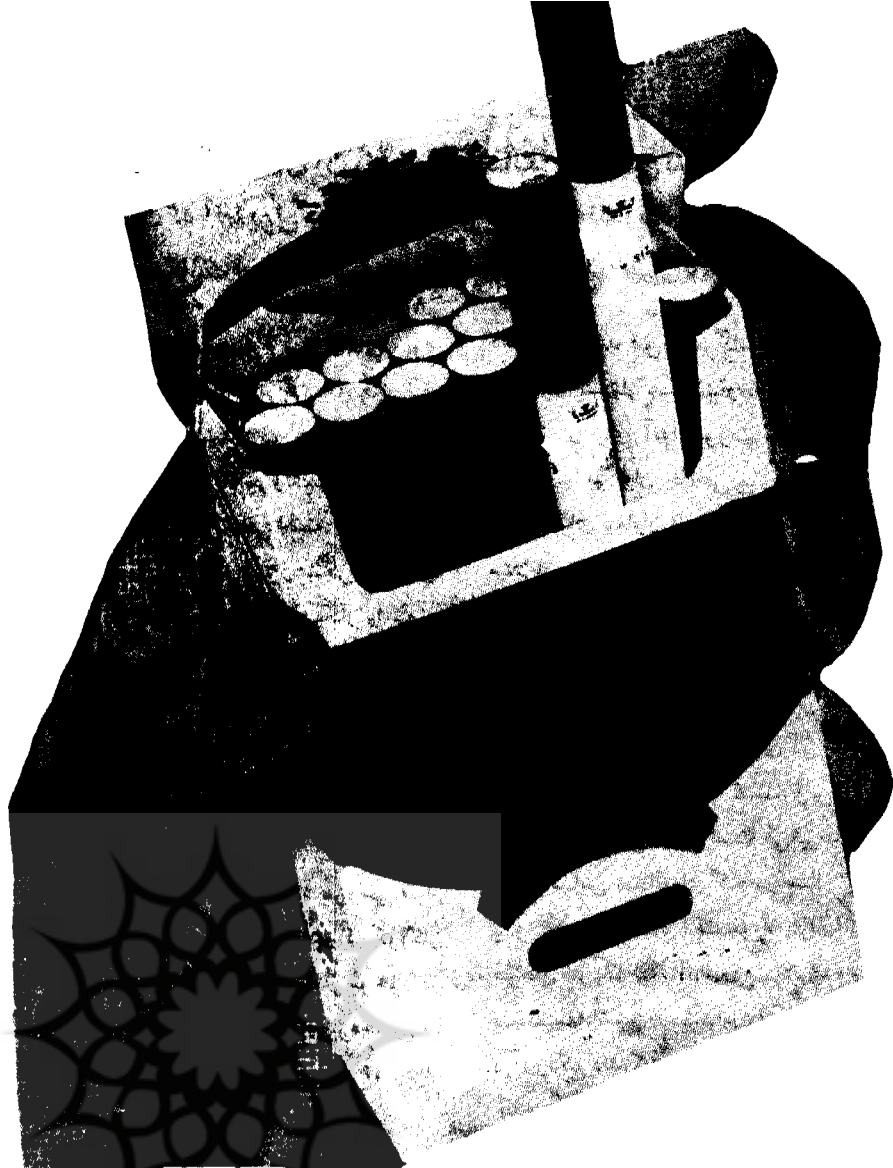
اثرات سیگار بر تولید

گرچه هزینه‌ای که صرف مراقبت بهداشتی از بیماری‌های ناشی از سیگار می‌شود بسیار زیاد است اما ضروری که مصرف سیگار بر تولید کشورها دارد از آن هم بیشتر است. مصرف سیگار باعث معلولیت‌های بسیار، ناتوانی، و از دست رفتن روزهای کار می‌شود و از این طریق موجب کاهش سطح تولید می‌گردد.

را گزارش کرده که همگی به این نتیجه رسیده‌اند که افزایش قیمت سیگار به میزان ۱۰ درصد موجب می‌شود مصرف آن در اشخاص بالای بیست سال حدود ۴ درصد کاهش یابد (۵). و از آن مهم‌تر اینکه مالیات سیگار بیشتر از همه بر نوجوانان تأثیر می‌گذارد. حدود نود درصد معتادان به سیگار، کشیدن سیگار را قبل از بیست سالگی آغاز می‌کنند و این درست زمانی است که آنها پول زیادی برای خرید سیگار ندارند. معمولاً کسانی که در نوجوانی سیگاری نمی‌شوند هیچ وقت نخواهند شد.

تجربه کانادا طی ۱۲ سال گذشته نمونه خوبی از کاهش مصرف سیگار در اثر افزایش مالیات آن را به دست می‌دهد. در فاصله ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۲ دولت کانادا مالیات سیگار را از ۳۸ سنت برای هر بسته به ۳/۰۱ دلار افزایش داد و با این کار توانست مصرف سیگار نوجوانان را بیش از دو سوم و مصرف بالغین را حدود یک دوم کاهش دهد. زلاندنو نیز همین کار را کرد و نتایج مشابهی به دست آورد. این کشور در فاصله ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۱ قیمت هر بسته سیگار را به دو برابر افزایش داد و در نتیجه مصرف آن به میزان یک دوم کاهش یافت (۶). انجمن انکولوژیست‌های امریکا (American society of clinical oncologists) اخیراً خواستار آن شده که مالیات سیگار در امریکا به ۳ دلار در بسته افزایش یابد زیرا این انجمن معتقد است که مبارزه با سرطان از طریق افزایش مالیات سیگار بسیار موثرتر از درمان طبی پس از ابتلا به بیماری است (۷).

گرچه معمولاً مالیات‌ها با مخالفت مردم روبرو می‌شوند، نظرخواهی‌هایی که در کشورهای غربی به عمل آمده و تجربه شخصی خود پزشکان مویده آن است که مردم و حتی خود افراد سیگاری از مالیات سیگار استقبال می‌کنند. انجمن طرفداران حقوق افراد غیرسیگاری کانادا در نظرخواهی خود از مردم به این نتیجه رسید که ۸۴ درصد افراد غیرسیگاری و بیش از ۵۰ درصد معتادان به سیگار از مالیات سیگار حمایت می‌کنند (۸).

مردم سیگار می‌کشند بیشتر هزینه‌های آن را جامعه می‌پردازد. هزینه‌های بهداشتی ناشی از سیگار عمدتاً به عهده دولت است و مقدار زیادی از بودجه بهداشتی صرف امداد پزشکی و مراقبت بهداشتی از این‌گونه بیماران می‌شود. خسارت ناشی از روزهای از دست رفته کار نیز عمدتاً برعهده دولت و جامعه است. بسیاری از افراد نیز بیمار می‌شوند بدون اینکه سیگار کشیده باشند. مردم در کشیدن سیگار آزادند. این صحیح است - اما آیا این نیز صحیح است که آنان به خرج دیگران سیگار بکشند؟

گرچه سیگار اعتیادآور است، افزایش قیمت آن مصرف آن را کاهش خواهد داد. افزایش قیمت سیگار اثری مستقیم بر میزان مصرف آن دارد - مرکز کنترل بیماری‌های امریکا (CDC) نتایج ۱۵ مطالعه در این زمینه

هزینه‌های بهداشتی سیگار و اثرات منفی آن بر میزان تولید البته بسیار مهم است لکن آنچه بیشتر اهمیت دارد جان انسان‌ها است که بدین طریق از دست می‌رود. چگونه می‌توان هزینه کوتاه شدن عمر یک انسان در اثر مصرف سیگار یا تماس ناخواسته با دود آن را محاسبه کرد. ارزش جان انسان‌ها با پول قابل محاسبه نیست. با افزایش مالیات بر سیگار که موجب کم شدن مصرف آن می‌شود می‌توان از هزینه‌های بهداشتی مصرف سیگار کاست، جان‌های بسیاری را نجات داد و برای توسعه مراقبت‌های بهداشتی درآمد مناسبی فراهم آورد.

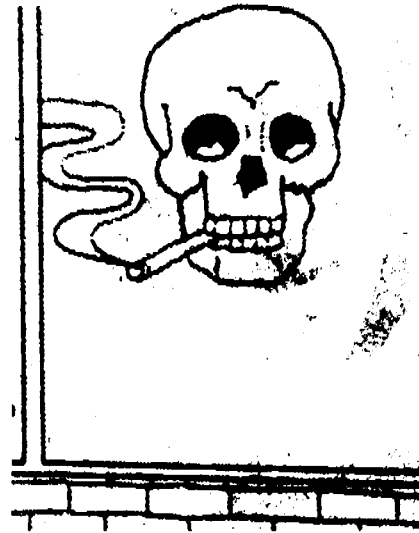
تأثیر مالیات سیگار بر میزان مصرف آن

مالیات سیگار منطق روشنی دارد. وقتی

در کشور ما نیز سیگار تنها سمی است که با بهایی ناچیز در اختیار همگان قرار دارد و در این بحبوحه تعدیل اقتصادی و افزایش قیمت‌ها مسلماً افزایش مالیات سیگار تعداد زیادی را نخواهد آزد. طبق آمارهای رسمی موجود شرکت دخانیات ایران سالانه حدود ۱۵ میلیارد نخ سیگار تولید می‌کند و حدود ۱۵ میلیارد نخ دیگر نیز به صورت مستقیم و غیرمستقیم با مجوز این شرکت وارد کشور می‌شود (۹).

براساس آمار ارائه شده از سوی برخی کارشناسان، واردات سالانه سیگارهای تیر و بهمن حدود ۱۸۰ میلیون دلار و واردات سیگار بیستون قریب ۱۰۰ میلیون دلار هزینه ارزی دربردارد (۱۰). این در حالی است که بخشی از واردات شرکت دخانیات ایران که مربوط به ورود فیلتر و کاغذ برای تولید داخلی سیگار است نیز هزینه ارزی دیگری را به خود اختصاص می‌دهد. برطبق بررسی‌های انجام شده سالانه حدود ۲۰ میلیارد نخ سیگار نیز به صورت قاچاق وارد کشور می‌شود.

ارقام فوق ابعاد دهشتناک معضل سیگار در کشور ما را به وضوح نشان می‌دهد. با محاسبه‌ای ساده می‌توان به نتایج زیر دست یافت. با توجه به اینکه هر بسته سیگار محتوی بیست نخ است، کل مصرف سالانه سیگار در ایران به $2/5$ میلیارد بسته بالغ می‌شود. حال اگر برای هر بسته سیگار تنها معادل یک دلار مالیات در نظر گرفته شود (که بسی کمتر از سطح رایج آن در جهان است) به ناگهان دولت با درآمدی معادل $2/5$ میلیارد دلار در سال مواجه خواهد شد که این رقم معادل ۵۵ درصد کل پیش‌بینی دولت در بودجه سال ۷۳ برای مالیات کل کشور و حدوداً دو برابر مجموع سوبسیدی است که در بودجه سال ۷۳ برای کالاهای اساسی، ارز دانشجویی و دارو در نظر گرفته شده است.

البته مالیات سیگار مصرف آن را کاهش خواهد داد و لذا درآمد حاصله کمتر از مقدار فوق خواهد شد لکن به همان نسبت از میزان سرمایه‌گذاری‌هایی که می‌باید در آینده برای مراقبت بهداشتی و درمان افرادی که در اثر مصرف سیگار بیمار شده‌اند انجام شود کاسته خواهد شد. بنابراین مجموع افزایش درآمد دولت (در اثر مالیات) و کاهش هزینه‌های اجتماعی مربوط به سیگار احتمالاً از رقم فوق بیشتر خواهد بود.

در شرایط فعلی که کشور ما مرحله سازندگی را طی می‌کند چنین درآمدی که با صرفه‌جویی عظیمی نیز همراه است می‌تواند هم در سلامت جامعه و حفظ محیط زیست موثر افتد و هم بودجه مناسبی را برای انجام کارهای زیربنایی و مفید فراهم آورد. مالیات سیگار گام موثری در حرکت به سوی توسعه اقتصادی پایدار به‌شمار می‌رود و با وضع آن کشور ما می‌تواند از افتادن در دامی که سایر کشورهای در حال توسعه بدان گرفتار آمده‌اند برحذر بماند.

در چند ساله اخیر چندان که مصرف سیگار در کشورهای اروپایی و آمریکا، به علت وضع مالیات و مبارزه شدید پزشکان و

مرکز کنترل بیماری‌های آمریکا (CDC) محاسبه کرده است که تنها در سال ۱۹۸۸ کشیدن سیگار موجب مرگ ۴۳۴ هزار نفر از آمریکائیان شده است. این رقم از مجموع مرگ‌هایی که به سایر مواد آلاینده محیط زیست نسبت داده می‌شود، بیشتر است.

طرفداران حفظ محیط زیست و مخالفان سیگار، کاهش یافته است کمپانی‌های تولیدکننده برای جبران کاهش فروش داخلی میزان صادرات خود را افزایش داده‌اند. هم اکنون اشتهای روسیه به سیگار چندان زیاد است که عرضه سالانه آن ۱۰۰ میلیارد نخ کمتر از تقاضاست (۱۱). به همین علت شرکت R.J.Reynolds International که یکی از بزرگترین تولیدکنندگان سیگار جهان است چندین کارخانه تولید سیگار در روسیه در دست احداث دارد تا سالانه ۲۲ میلیارد نخ سیگار در آنجا تولید کند (۱۲). شرکت انگلیسی BAT توافقنامه‌ای را با مسکو امضا کرده که به موجب آن این شرکت سالانه هفت برابر تولید خود در انگلستان را در روسیه تولید خواهد کرد.

شرکت فیلپ موریس موافقت کرده که با پرداخت ۴۱۳ میلیون دلار کنترل کارخانه تباک (شرکت تولیدکننده سیگار چکسلواکی) را در دست گیرد و در مناطقی مانند قزاقستان نیز سرمایه‌گذاری‌های مشابهی صورت گرفته است (۱۳). بازار سیگار خارجی اخیراً در کره جنوبی گشوده شده و احتمال دارد در چین نیز چنین شود.

درواقع با وجودی که مصرف داخلی سیگار در آمریکا از ۱۹۸۶ به این سو ۱۵ درصد کاهش یافته، شرکت‌های تولیدکننده سیگار آمریکا طی همین مدت تولید خود را ۵ درصد افزایش داده‌اند تا بتوانند جوابگوی بازار صادرات باشند. از سال ۱۹۸۶ تاکنون ارزش صادرات سیگار آمریکا از $1/3$ میلیارد دلار به $4/2$ میلیارد دلار افزایش یافته است (۱۴).

این همه بدان معناست که در حالی که مصرف سیگار در برخی کشورها روی به کاهش دارد صدمات ناشی از آن در آینده در برخی دیگر از مناطق جهان افزایش خواهد یافت. برای مثال در اسپانیا تنها ۳ درصد از زنان ۶۰ ساله سیگار می‌کشند اما این رقم در مورد خانم‌های حدود ۲۰ سال به ۵۰ درصد می‌رسد. اگر زنان چینی مصرف سیگار خود را

تعاونی‌های مسکن استان آذربایجان غربی

از: اداره امور اقتصادی و آموزشی استان

مقدمه

تعاونی‌های مسکن نقش عمده و قابل توجهی در تامین سرپناه جهت اقشار کم درآمد جامعه بخصوص کارمندان و کارگران داشته و چنانچه به گونه‌ای منطبق با اهداف بخش تعاون و مقررات مربوط فعالیت نمایند، می‌توانند با حمایت همه جانبه ارگانهای ذیربط نقشی اساسی در رفع مشکل مسکن داشته باشند. آموزش اعضا و بخصوص مدیران شرکتهای تعاونی مذکور در جهت رعایت موزاین و مقررات اعلام شده، مهمترین عامل در جهت تقویت و رشد صحیح تعاونیها می‌باشد.

وضعیت کلی تعاونیهای مسکن استان:

تعاونیهای مسکن استان آذربایجانغربی شامل ۱۰۴ شرکت تعاونی کارمندی با تعداد ۳۷۵۱۹ نفر عضو و ۳۶ تعاونی مسکن کارگری با تعداد ۱۵۰۹۹ نفر عضو می‌باشند که آمار آن به تفکیک شهرستانها در جداول شماره (۱) و (۲) نشان داده شده است.

عملکرد تعاونیهای مسکن شهرستان ارومیه

الف: تعاونیهای مسکن کارمندی

شهرستان ارومیه با ۴۴ شرکت تعاونی و تعداد ۲۲۰۵ نفر عضو، حدود ۴۲٪ کل تعاونیهای استان را به خود اختصاص داده است.

تعاونیهای مسکن کارمندی شهرستان ارومیه تاکنون موفق به واگذاری ۱۴۱۳۱ قطعه زمین به اعضا خود گردیده‌اند و طبق

بررسی بعمل آمده، میانگین قیمت تمام شده هر متر مربع از زمینهای مزبور ۳۱۹۷ ریال و جمع متراتر زمینهای خریداری شده بیش از ۸۱۵۶۴۹۳ متر مربع بوده است.

لازم به توضیح است که اکثریت تعاونیهای مسکن، با استفاده از مجوز تبصره ماده ۸۱ قانون سابق شرکتهای تعاونی، نسبت به واگذاری قطعات و تنظیم سند زمین بنام اعضا خود اقدام نموده‌اند.

همچنین شرکتهای تعاونی مسکن کارمندی شهرستان ارومیه نسبت به خرید زمین بصورت آزاد نیز اقدام نموده ولی تاکنون موفق به تفکیک و واگذاری آن به اعضا خود نگردیده‌اند و انشاء... در صورت حل این مشکل، حدود ۹۶۰۰ قطعه زمین به اعضا واگذار خواهند نمود.

ب: تعاونیهای مسکن کارگری:

شهرستان ارومیه با تعداد ۲۰ شرکت تعاونی و ۱۳۴۰۰ نفر عضو حدود ۵۵/۶٪ تعاونیهای مسکن کارگری استان را به خود اختصاص داده است.

تعاونیهای مسکن کارگری ارومیه تاکنون موفق به خرید پیش از ۱۷۰۱۳۷۲ متر مربع زمین گردیده و ۱۵۳۶ قطعه به اعضا خود واگذار نموده‌اند. قابل ذکر است که تعاونیهای مسکن کارگری قبلاً زیر نظر اداره کل کار و اموراجتماعی فعالیت داشتند و با تصویب قانون بخش تعاون، تحت پوشش وزارت تعاون و اداره کل استان آذربایجانغربی قرار گرفتند و کل واگذاری مذکور، قبل از تشکیل اداره کل تعاون استان بوده است.

تعدادی از شرکتهای تعاونی مسکن کارگری نیز موفق به خرید زمین بصورت آزاد گردیده و در صورت حل مشکل تفکیک آن،

خواهند توانست بیش از ۲۷۵۰ قطعه به اعضا خود واگذار نمایند.

عملکرد تعاونیهای مسکن کارمندی شهرستانهای استان

۱- شهرستان خوی با تعداد ۱۴ شرکت و ۳۰۶۵ نفر عضو بیشترین تعداد شرکت و اعضا را نسبت به سایر شهرستانها دارا می‌باشد ولی تعاونی های این شهرستان تاکنون موفق به واگذاری فقط ۲۵۱ قطعه زمین به اعضا خود گردیده که کمترین میزان واگذاری علیرغم داشتن بیشترین تعداد عضو می‌باشد.

۲- شهرستان میاندوآب دارای ۹ شرکت تعاونی و ۲۰۵۶ نفر عضو می‌باشد که، موفق به واگذاری ۱۰۹۱ قطعه به اعضا خود شده و پیش بینی می‌شود ۱۷۰ قطعه نیز پس از حل شدن مسائل زمین، به اعضا واگذار نمایند.

۳- تعاونیهای مهاباد، شامل ۸ شرکت و ۲۶۰۱ نفر عضو موفق به واگذاری ۱۷۱۷ قطعه به اعضا خود گردیده‌اند. در بین شهرستانها، بیشترین واگذاری مربوط به شرکت‌های تعاونی مسکن کارمندی شهرستان مهاباد می‌باشد و پیش‌بینی می‌شود ۳۵۰ قطعه نیز پس از حل شدن مشکلات به اعضا واگذار گردد.

۴- تعاونیهای سلماس شامل ۸ شرکت و ۲۴۲۰ نفر عضو تاکنون موفق به واگذاری ۱۵۰۳ قطعه به اعضا خود شده و پیش‌بینی می‌شود ۹۰ قطعه نیز در آینده نزدیک واگذار نمایند.

۵- تعاونیهای ماکو - بلدشت - چایپاره: شامل ۸ شرکت و ۱۹۸۰ نفر عضو تاکنون فقط موفق به واگذاری ۲۵۷ قطعه به اعضا خود گردیده‌اند.

۶- بوکان - صائیندژ - تکاب: با تعداد ۴ شرکت و ۱۲۸۸ نفر عضو تاکنون موفق به

جدول شماره (۱) آمار شرکتهای تعاونی مسکن کارمندی استان آذربایجان غربی

ردیف	نام شهرستان	تعداد تعاونی	تعداد اعضا	قطعات واگذار شده	واگذاری آینده
۱	ارومیه	۴۴	۲۲۲۰۵	۱۴۱۳۱	۹۶۰۰
۲	خوی	۱۴	۳۰۶۵	۲۵۱	-
۳	سلماس	۸	۲۴۲۰	۱۵۰۳	۹۰
۴	ماکو، بلدشت، چایچاره، بازرگان	۸	۱۹۸۰	۲۵۷	-
۵	مهاباد	۸	۲۶۰۱	۱۷۱۷	۳۵۰
۶	میاندوآب	۹	۲۰۵۶	۱۰۹۱	۱۷۰
۷	بوکان، صائیندژ، تکاب	۴	۱۲۸۸	۴۱۱	۷۹۰
۸	نقده، اشنویه، سردشت پیرانشهر - محمدیار	۹	۱۹۰۴	۸۶۱	۱۱۰
	جمع کل	۱۰۴	۳۷۵۱۹	۲۰۲۲۲	۱۱۱۱۰

واگذاری ۴۱۱ قطعه به اعضا خود شده است و پیش‌بینی می‌شود ۹۰ قطعه نیز بعداً واگذار نمایند. تعاونی مسکن فرهنگیان بوکان، در دهه مبارکه فجر سال ۷۲، ۷۰۰ قطعه واگذار نمود.

۷- نقده - اشنویه - سردشت - پیرانشهر - محمدیار: با تعداد ۹ شرکت تعاونی و ۱۹۰۴ نفر عضو تاکنون موفق به واگذاری ۸۶۱ قطعه به اعضا خود شده‌اند و پیش‌بینی می‌شود ۶۰ قطعه نیز واگذار نمایند.

عملکرد تعاونیهای مسکن کارگری شهرستانها:

کل واگذاری قطعات توسط شرکتهای تعاونی مسکن کارگری شهرستانها (غیر از شهرستان ارومیه) ۱۲۴۶ قطعه بوده است و پیش‌بینی می‌گردد تعدادی نیز بعد از حل مشکلات زمینهای خریداری شده و اخذ مجوزهای لازم واگذار گردد.

جدول شماره (۲) - آمار شرکتهای تعاونی مسکن کارگری استان آذربایجان غربی

ردیف	نام شهرستان	تعداد تعاونی	تعداد اعضا	قطعات واگذار شده	واگذاری آینده
۱	ارومیه	۲۰	۱۲۴۰۰	۱۵۳۶	۲۷۵۰
۲	خوی	۴	۴۳۸	۷۶۲	-
۳	سلماس	۱	۹۴	-	-
۴	ماکو - بازرگان	۲	۱۶۰	۷۰	-
۵	مهاباد	۳	۳۵۳	۳۴۵	-
۶	میاندوآب	۵	۵۳۲	۶۹	-
۷	پیرانشهر	۱	۱۲۲	-	-
	جمع کل	۳۶	۱۵۰۹۹	۲۷۸۲	۲۷۵۰

نتیجه

۱- در شهرستان ارومیه ۴۴ شرکت تعاونی مسکن کارمندی وجود دارد که تعداد کل اعضا آن ۲۲۲۰۵ نفر می‌باشند و به بیش از ۱۴۱۳۱ نفر از آنها زمین واگذار گردیده و حدود ۹۶۰۰ قطعه نیز واگذار خواهد گردید و در مجموع، تعداد قطعات واگذاری بیش از تعداد اعضا خواهد بود.

۲- در شهرستان ارومیه ۲۰ شرکت تعاونی مسکن کارگری با تعداد ۱۳۴۰۰ نفر عضو وجود دارد که تنها ۱۵۳۶ قطعه زمین به آنان واگذار گردیده و پیش‌بینی می‌شود حدود ۲۷۵۰ قطعه نیز واگذار شود که در این صورت مجموع واگذاری به تعاونیهای مسکن کارگری ۴۰۹۰ قطعه خواهد بود و لازم است در مورد واگذاری زمین به شرکتهای تعاونی کارگری، با توجه به وضعیت تعاونیهای کارمندان، اولویت و سرعت بیشتری داده شود.

۳- در مجموع شرکتهای تعاونی مسکن کارمندی سایر شهرستانهای استان با تعداد ۱۵۲۱۴ نفر عضو موفق به واگذاری ۶۰۹۱

قطعه به اعضا خود گردیده‌اند که حدود ۳۹/۸٪ اعضا آنها را شامل می‌شود، در حالیکه این درصد در شهرستان ارومیه، بدون

در نظر گرفتن قطعات واگذاری در دست اجرا، ۶۴٪ و در صورت احتساب قطعات در دست اجرا بیش از ۱۰۰٪ اعضا می‌باشد.

در نمایشگاه‌های بین‌المللی، بارها اتفاق افتاده است که بازدیدکنندگان ناخشنودی خود را از جایبایی طرح‌ها و نقشه‌های قالبی یک منطقه به سایر مناطق ایران نشان داده‌اند. شاید به این علت که هر یک از این سبک‌ها و طرح‌ها برای آنها یادآور استمرار زندگی، انعکاسی از فضا و محیط و بالاخره تبلوری از آرمان‌ها و باورهای اقوام ایرانی بوده است.

شناخته شده ولی متأسفانه بیشتر تحقیقات و مطالعاتی که تاکنون در این زمینه به عمل آمده توسط نویسندگان و محققان خارجی بوده است. البته با عنایتی که در سال‌های اخیر نسبت به احیاء و ترویج فرهنگ اصیل کشور شده و با تقویت مراکز آموزشی و پژوهشی در این زمینه، امید می‌رود که در آینده تحقیقات و بررسی‌های همه‌جانبه‌ای از ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی صنعت فرش با مشارکت سازمان‌های اجرایی و دست‌اندرکاران فرش صورت گرفته و نتایج آن در سطح جهانی انتشار یابد.

آداب و رسوم و سنت‌های خاص خود سرمایه فرهنگی عظیمی را در کشور ما تشکیل می‌دهد که شاید تاکنون کمتر به آن توجه شده است. از گلیم سوزنی یا شیریکی پیچ کرمان گرفته تا قالیچه ترکمن و گلیم قشقایی فارس و فرش‌های نفیس ابریشمی آذربایجان هر کدام دنیایی از مفاهیم و مضامین را برای یک بیننده خارجی به همراه دارد.

اطلاق «هنر - صنعت» به فرش نیز تعبیر بسیار جامعی می‌باشد زیرا با صدور فرش نه تنها جزئی از ارزش‌های فرهنگی خود را صادر می‌کنیم بلکه از این راه به تأمین بزرگترین منبع درآمد ارزی کشور پس از نفت نیز کمک می‌شود. در این صورت می‌توان گفت که ارزش‌های فرهنگی با منافع اقتصادی در تاروپود فرش به هم گره می‌خورند و این مقوله‌ای است که بحث و گفتگو و تبادل فکری وسیعی را میان هنرمندان و کارشناسان مسائل اقتصادی فرش طلب می‌کند.

پویایی «هنر - صنعت» فرش در طی قرن‌های متمادی ناشی از پیوند نزدیک آن با زندگی روزمره بوده است. در حقیقت می‌توان گفت که مردم این سرزمین قالبی بافی را نه تنها به عنوان وسیله‌ای برای تأمین یکی از نیازهای زندگی انتخاب کرده‌اند بلکه آن را زمینه‌ای مناسب برای بیان احساسات و ابراز توانمندی‌های خویش یافته‌اند. همین عامل موجب شده تا فرش‌های گرانبها و نفیس ایرانی که در سبک‌ها و طرح‌های گوناگون در ادوار مختلف تاریخی تولید و اکنون در موزه‌های بزرگ جهان نگهداری می‌شود برگ‌های

زرینی از مجموعه تاریخ هنر ایران را تشکیل دهند. با آنکه بنا بر مدارک و شواهد متعدد تاریخی از آن جمله کشف قالبی معروف پازیریک متعلق به قرن پنجم تا چهارم پیش از میلاد توسط پروفیسور «ردنگو» روسی، ایران به عنوان کانون اولیه تولید فرش در جهان

بقیه از صفحه ۱۹

۹- ماشین‌های لفاف پیچ

۱۰- ماشین‌های پاکت کننده

۱۱- ماشین‌های دوخت عدل، بسته و جعبه و نوارکشی و تسمه کشی آنها

۱۲- ماشین‌های چسب‌زنی یا نصب پر چسب (TAG)

۱۳- ماشین‌های ثبت علائم و نشانه‌ها روی بسته‌ها

۱۴- ماشین‌های نصب باندرول

۱۵- ماشین‌های مخصوص برای مهر و موم کردن، جوش دادن، گیره زدن، مقتول زدن، تا کردن و حلقه سیمی زدن

۱۶- ماشین‌های ضد عفونی‌کننده و محافظت کننده در برابر میکروارگانیسم‌ها

۱۷- ماشین‌های خشک کننده کالا

۱۸- ماشین‌های استریل کننده (ناپودکننده میکروارگانیسم‌ها)

۱۹- ماشین‌های تولید قوطی، جام، تیوب و ...

۲۰- ماشین‌های بسته‌بندی بکمک تخلیه هوا (وکیوم)

۲۱- ماشین‌های تخلیه‌کننده بسته‌ها

۲۲- ماشین‌های فشردن ضایعات (بسته‌های استفاده شده)

مراحل اجرایی در تهیه بسته

به منظور جلوگیری از دوباره کاری، تقلیل ضایعات، کاهش هزینه‌ها و بالاخره

برخورداری از هماهنگی‌های لازم اصلح است در مورد بسته‌بندی هر کالا مراحل زیر انجام شود:

- توافق اصولی بین مدیر بازاریابی و مدیریت ارشد بنگاه بر سر روش‌ها و هزینه‌های بسته‌بندی

- جمع‌آوری اطلاعات، آمار و حقایق کمک‌کننده به موضوع

- تهیه نمونه مقدماتی (در داخل بنگاه)

- تکمیل نمونه (در داخل بنگاه)

- مشورت با مشتری، عوامل توزیع و کارکنان فروش در مورد بسته

- ارائه نمونه تهیه شده به مصرف‌کنندگان، عمده فروش‌ها و خرده‌فروش‌ها جهت بررسی

- بهسازی نمونه

- آزمایش نمونه در شرایط مختلف محیطی به منظور حصول اطمینان از تحمل ضربه و فشار، مقاومت در برابر سقوط، مقاومت در برابر

رطوبت، مقاومت زیربار و پارگی

- تهیه طرح نهایی و به کار بستن توصیه‌ها یا نتایج و یافته‌های تحقیق در آزمایشگاه

- تولید انبوه بسته

- آزمایشات ادواری به منظور بررسی کیفیت

در شماره بعد، مفهوم توزیع، سیستم‌های عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، شبکه نمایندگی و توزیع فیزیکی مورد بحث قرار خواهد گرفت.

تردیدی نیست که عدم شناخت قوانین و مقررات، از سوی مجریان امور و صاحبان نفع، مشکلاتی را در روش‌های انجام کار ایجاد می‌کند، زیرا در هر جامعه‌ای مناسبات، ارتباطات و پیوندهای اجتماعی براساس موازین و مقیاس‌هایی با عنوان: قانون، مصوبه، دستورالعمل و ... اندازه‌گیری و برقرار می‌شود و بدین لحاظ درک مبانی قانونی و حقوقی در انجام کارها تسهیل ایجاد نموده و تمشیت آن را برای تمامی قشرهای اجتماعی آسان می‌سازد. بنابراین آموزش و انتشار مفاهیم و مبانی قانونی می‌تواند راهگشای مشکلاتی گردد که ممکن است در بسیاری از دستگاه‌ها وجود داشته باشد. آنچه در پی می‌آید آیین‌نامه‌ای است که شورای عالی کار در بهمن ماه سال گذشته برای حداقل دستمزد کارگران به تصویب رسانده است:

قوانین و مقررات

بخشنامه مربوط به حداقل مزد کارگران

کارمزد متاهل یا معیل در ماه در این بند عبارت از مزد ثابت به اضافه کمک هزینه مسکن، خواربار و عائله‌مندی به علاوه حد متوسط کارمزد در آخرین ماه کار وی می‌باشد.

تبصره ۲ - منظور از کارگر متاهل در این مصوبه کارگری است که دارای همسر بوده و کارگر معیل کسی است که طبق قانون افرادی را تحت تکفل داشته باشد.

۳- در سال ۱۳۷۳ به کلیه کارگران مبلغ ۸۰ ریال روزانه به عنوان حق سنوات (پایه) پس از گذشت یک سال خدمت از تاریخ پرداخت آخرین حق سنوات (پایه) و یا گذشت یک سال خدمت از تاریخ استخدام در سال ۷۲، تعلق می‌گیرد که بایستی به مزد آنان اضافه گردد.

تبصره یک - اعطای پایه به کارگران مشمول طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مصوب وزارت کار و امور اجتماعی، مطابق با ضوابط طرح مربوط به کارگاه می‌باشد.

در مورد کارگاه‌هایی که طرح طبقه‌بندی مشاغل آنان (شامل مجموعه شناسنامه‌های شغلی و جدول تخصیص امتیازات) تا پایان سال ۱۳۷۲، به تأیید اداره کل طبقه‌بندی مشاغل، مزد و بهره‌وری رسیده باشد نیز حکم این تبصره نافذ خواهد بود مشروط بر آنکه طرح مزبور تا پایان شهریور ۱۳۷۳ جهت اجرا به تأیید نهایی برسد.

طبقه‌بندی مشاغل مصوب می‌باشند طبق دستورالعمل اداره کل طبقه‌بندی مشاغل، مزد و بهره‌وری می‌باشد.

۲- کلیه کارگاه‌ها در سال ۱۳۷۳ موظفند مادامی که مجموع دریافتی هر کارگر متاهل یا معیل با احتساب مزد ثابت (یا مزد مینا) موضوع ماده ۳۶ قانون کار به اضافه کمک هزینه مسکن خواربار و عائله‌مندی پس از وضع کسور قانونی (حق بیمه) کمتر از ۱۳۱۸۲۰ ریال در ماه باشد دریافتی وی را تا مبلغ ۱۳۱۸۲۰ ریال خالص در ماه ترمیم و پرداخت نمایند. این مابه‌التفاوت که عنوان آن ترمیم دریافتی است جزء مزد ثابت یا مزد مینا محسوب نمی‌گردد.

تبصره یک: مجموع دریافتی کارگر

شورای عالی کار در جلسه مورخ ۷۲/۱۱/۲۳، پس از بحث و بررسی راجع به حداقل مزد کارگران در سال ۱۳۷۳ با در نظر گرفتن نقشی که کارگران در روند اصلاح ساختار اقتصادی در زمینه تولید دارند و نیز عنایت به شرایط اقتصادی کشور و هماهنگی برنامه‌های توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی دولت و در اجرای ماده ۴۱ قانون ک. جمهوری اسلامی ایران از اول سال ۱۳۷۳، حداقل مزد و تاثیر آن بر سایر سطوح مزدی، نیز کمک‌های غیرنقدی و هم چنین مقررات مربوط به اعطای پایه سنوات و ارتقاء طبقه (شغل) کلیه کارگران مشمول قانون کار را در سراسر کشور به شرح زیر تصویب نمود:

۱- حداقل مزد روزانه کارگر مشمول قانون کار در سراسر کشور از تاریخ ۷۳/۱/۱ (با اعمال فرمول ده درصد افزایش نسبت به حداقل مزد سال ۷۲ به اضافه ۶۰۰ ریال) معادل ۳۸۹۴ ریال تعیین می‌گردد. همچنین سایر سطوح مزدی نیز به ماخذ روزانه ۱۰٪ مزد ثابت یا مزد مینا (موضوع ماده ۳۶ قانون کار) به اضافه ۶۰۰ ریال افزایش می‌یابند.

تبصره ۱ - کارفرمایان صنوف مکلف به رعایت حداقل تعیین شده می‌باشند.

تبصره ۲ - اعمال افزایش مذکور در این بند در مورد واحدهایی که دارای طرح

تبصره ۲ - به کارگران فصلی به نسبت مدت کارکردشان در طول سال ۱۳۷۲ میزان مقرر در این بند یا تبصره یک آن (حسب مورد) تعلق می‌گیرد.

۴- پرداخت بن کالای اساسی به کارگران در سال ۱۳۷۳، همانند سال قبل صورت خواهد گرفت (بابت کارگران متاهل یا معیل ماهانه / ۷۰۰۰ ریال و کارگران مجرد / ۳۰۰۰ ریال توسط کارفرما به حساب اتحادیه امکان واریز گردد).

۵- کارگاه‌هایی که دارای نظام کارمزدی می‌باشند، نحوه چگونگی افزایش مقرر در بند یک و تاثیر آن بر روی بخش ثابت مزد و ملاک‌های کارمزدی مطابق با دستورالعمل اداره کل طبقه‌بندی مشاغل مزد و بهره‌وری می‌باشد.

۶- کارگاه‌هایی که فاقد طرح طبقه‌بندی مشاغل طبق نظام ارزیابی مصوب وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند، افزایش مزد ناشی از ارتقاء طبقه، مطابق سال‌های قبل و طبق دستورالعمل پیوست صورت خواهد گرفت.

۷- مقررات این مصوبه شامل حال دانش‌آموزان و دانشجویانی که در ایام تعطیلات تابستانی سال ۱۳۷۳ به‌طور موقت در کارگاه‌ها اشتغال می‌یابند نخواهد شد.

۸- هرگونه افزایش مزد و مزایا خارج از ضوابط این مصوبه در صورت توافق طرفین و با رعایت موقعیت منطقه و وضعیت اقتصادی کارگاه در قالب پیمان‌های دسته جمعی (مذکور در ماده ۱۴۰ قانون کار) پس از تأیید وزارت کار و امور اجتماعی بلامانع است.

حسین کمالی

وزیر کار و امور اجتماعی

دستورالعمل

نحوه افزایش مزد

ناشی از مصوبه مورخ ۷۲/۱۱/۲۳

شورای عالی کار در مورد

واحدهایی که دارای طرح طبقه‌بندی

مشاغل طبق نظام ارزیابی مشاغل

وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند

در اجرای تبصره دو بند یک بخشنامه شماره ۷۶۸۵۷ مورخ ۷۲/۱۲/۳ مقام عالی وزارت کار و امور اجتماعی، نحوه اعمال بند یک بخشنامه مذکور در مورد واحدهایی که طرح طبقه‌بندی مشاغل آنان طبق نظام ارزیابی مشاغل تهیه و به تصویب وزارت کار و امور اجتماعی رسیده است به شرح زیر می‌باشد.

۱- مزد مبنا (مزد گروه و پایه) کارکنان مشمول طرح از اول سال ۱۳۷۳ روزانه ۱۰٪ به اضافه ۶۰۰ ریال افزایش می‌یابد.

(مزد مبنا از اول سال ۱۳۷۳ = $۶۰۰ + ۱/۱$ × آخرین مزد مبنا در سال ۱۳۷۲)

توضیح: در صورتی که مزد مبنا برحسب مزد گروه و مزد سنوات (پایه) تفکیک شده باشد هر یک معادل ده درصد افزایش یافته و ضمناً مزد گروه (مزد شغل) نیز روزانه مبلغ ۶۰۰ ریال افزایش می‌یابد.

۲- جدول مزد طرح به تبعیت از مصوبه باید به ترتیب زیر اصلاح شود تا از ۷۳/۱/۱ به بعد هنگام ارتقاء یا استخدام افراد براساس طرح، مورد عمل قرار گیرد:

هر یک از مزد شغل‌ها (از گروه یک تا گروه بیست) در عدد ۱/۱ ضرب و با مبلغ ۶۰۰ ریال جمع می‌شوند تا مزد شغل‌های جدید بدست آیند.

(بدین ترتیب ضریب ریالی جدول مزد نیز دستخوش تغییر شده و با ضرب در عدد ۱/۱ از ابتدای سال ۷۳ ضریب ریالی جدید جدول مزد طرح خواهد بود)

۳- افزایش‌های اعلام شده بابت مزد موعوب افزایش یا کاهش تفاوت تطبیق کارکنانی که تفاوت تطبیق دریافت می‌دارند نمی‌گردد و کسر از تفاوت تطبیق با رعایت ماده ۱۱ دستورالعمل اجرایی طرح صرفاً از پایه سنواتی اعطایی صورت خواهد گرفت.

یادآوری: اعطای پایه‌های استحقاقی افراد در سال ۱۳۷۳، پس از اعمال افزایش‌های مزد مبنا (به ترتیب بند یک این دستورالعمل)، صورت خواهد گرفت، و نرخ‌های این پایه‌ها مشمول افزایش ده درصد موضوع مصوبه نمی‌شوند.

ابوالقاسم کرم بیگی

مدیر کل طبقه‌بندی مشاغل - مزد و بهره‌وری

دستورالعمل

نحوه محاسبه افزایش

مزد ناشی از ارتقاء

در سال ۱۳۷۳

در اجرای بند ۶ بخشنامه شماره ۷۶۸۵۷ مورخ ۷۲/۱۲/۳ موضوع مصوبه مورخ ۷۲/۱۱/۲۳ شورای عالی کار نحوه احتساب افزایشات مزدی مربوط به ارتقاء کارگران در سال ۷۳ به قرار زیر خواهد بود:

۱- کارگاه‌هایی که دارای طرح طبقه‌بندی مشاغل طبق نظام ارزیابی می‌باشند (کارگاه‌هایی که طرح طبقه‌بندی آنها پس از سال ۱۳۶۲ به تصویب رسیده است) می‌بایست طبق ضوابط دستورالعمل اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل مصوب خود در مورد ارتقاء کارکنان عمل نمایند.

تبصره: در صورتی که براساس دستورالعمل اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاه، افزایش مزد ناشی از ارتقاء علاوه بر تفاوت مزد شغل گروه قبلی با گروه مورد ارتقاء، شامل تفاوت نرخ پایه گروه قبلی با گروه جدید نیز گردد ده درصد افزایش مزد موضوع مصوبه، بر روی رقم ریالی این تفاوت نرخ پایه‌ها اعمال نمی‌شود.

۲- در کارگاه‌هایی که فاقد طرح طبقه‌بندی مشاغل مصوب می‌باشند پرداخت اضافه مزد ناشی از ارتقاء می‌باید طبق ضوابط مزدی، رویه و یا عرف کارگاه در گذشته انجام شود.

شرکت تعاونی کشاورزی زیدر شاهرود

از: محمد تقی مدرس

مترمربع، انبار سرپوشیده به مساحت ۱۰۰ متر مربع و ساختمان اداری با سطح زیر بنای ۶۰ مترمربع می باشد.

- منابع تأمین آب مورد نیاز کشاورزی و شرب از دو حلقه چاه عمیق ملکی شرکت مجهز به دو دستگاه موتور دیزل و لوو N ۱۲ با ظرفیت بهره برداری ۱۶ اینچ تأمین می شود (ظرفیت بهره برداری هر حلقه چاه ۸ اینچ می باشد).

- ماشین آلات این شرکت شامل یکدستگاه تراکتور مسی فرگوسن مدل ۲۸۵ با ادوات و متعلقات و یکدستگاه کامیون بنز خاور ۸۰۸ می باشد.

ب - مشخصات هیأت مدیره و بازرسان
تعداد اعضاء هیأت مدیره شرکت ۵ نفر و تعداد بازرسان ۲ نفر است که همگی دارای سوابق تجربی و تخصصی بوده و در شرکت تعاونی فعالیت دارند. مشخصات عمده اعضاء هیأت مدیره و بازرسان بشرح جدول شماره ۱ می باشد.

به تعاونی واگذار شده است. ۲۳۵ هکتار از اراضی شرکت به کشت محصولات کشاورزی و ۵ هکتار به باغداری اختصاص دارد.
- سطح زیر بنا ساختمان و تأسیسات شرکت ۹۳۰ متر مربع شامل ۷ دستگاه ساختمان مسکونی اعضاء بمساحت ۴۲۰ متر مربع، سالن دامداری به مساحت ۲۵۰

مقدمه

شرکت تعاونی کشاورزی زیدر شاهرود در سال ۱۳۵۹ با همت و مشارکت تنی چند از روستائیان کلاته های شرقی میامی (شریف آباد، بکران، کوهان) تأسیس و طی شماره ۱۱۲-۱۴۳ به ثبت رسید و فعالیت خود را در زمینه اجرای طرح کشاورزی، دامداری آغاز نمود.

«زیدر» محل اجرای طرح تعاونی در ۷۵ کیلومتری شاهرود و ۱۵ کیلومتری بخش میامی واقع است. اجرای طرح تعاونی کشاورزی زیدر توانسته است گام مؤثری در زمینه تولید محصولات کشاورزی و جلوگیری از مهاجرت روستائیان بردارد.

مشخصات عمومی

الف - تأسیسات و امکانات

- زمین تحت اختیار شرکت تعاونی ۲۴۰ هکتار است که از طریق هیأت واگذاری زمین

جدول شماره (۱) مشخصات اعضاء هیئت مدیره و بازرسان

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در شرکت	میزان تحصیلات	سن	سوابق تجربی و تخصصی
۱	محمد رضا محمدی	رئیس هیئت مدیره	فوق دیپلم	۳۷ سال	۱۲ سال
۲	احمد رضا کبودانی	نایب رئیس	" "	" ۳۵	" ۱۳
۳	حسن خنیرآب	منشی	ششم ابتدایی	" ۳۶	" ۱۳
۴	ابراهیم نوری	عضو اصلی هیئت مدیره	خواندن و نوشتن	" ۳۹	" ۲۱
۵	احمد اسبافکن	" "	" "	" ۳۸	" ۱۹
۶	حاج محمد حسینی	بازرس	" "	" ۶۸	" ۳۹
۷	علیرضا غیاث الدین	" "	ششم ابتدایی	" ۳۲	" ۱۳

فعالیت‌های اقتصادی

الف - تولیدات

اهم محصولات کشاورزی این شرکت گندم و جو، چغندر قند، پنبه، هندوانه، زردآلو، هلو، انگور و سیب‌درختی می‌باشد. جدول شماره ۲ - انواع محصولات شرکت از نظر سطح زیرکشت، میزان تولیدات و عملکرد در هکتار را نشان می‌دهد.

خرید، فروش، سود و زیان

میزان خرید شرکت طی سال ۷۱ بالغ بر ۴۳۲۴۵۷۰۰ ریال و میزان فروش محصولات کشاورزی ۶۴۲۵۲۴۲۷ ریال در آمد ویژه سال ۷۱ شرکت ۶۴۵۲۵۱۲ ریال می‌باشد.

برنامه توسعه

مدیران شرکت در نظر دارند با اجرای

زمین آب لازم برای گیاه تأمین و نیاز به تسطیح اراضی و تحمل هزینه سنگین نمی‌باشد. در صورت اجرای طرح آبیاری بارانی، پیش‌بینی می‌شود عملکرد در هکتار محصولات کشاورزی شرکت به ۲/۵ برابر افزایش یابد.

از آنجائیکه تأسیسات و سالن دامداری شرکت آماده بهره‌برداری می‌باشد و کشت و تأمین علوفه دام نیز به آسانی میسر است، با تأمین اعتبار مورد نیاز خرید دام، طرح دامداری شرکت نیز راه‌اندازی و به بهره‌برداری خواهد رسید.

نقاط قوت تعاونی در توفیق اجرای طرح کشاورزی

- بومی و روستائی بودن اعضاء.

جدول شماره ۲ - سطح زیرکشت میزان تولید و عملکرد در هکتار محصولات کشاورزی سال ۱۳۷۱

نوع محصولات	سطح زیرکشت (هکتار)	میزان تولید	عملکرد در هکتار
گندم و جو	۱۲۵	۲۷۰	۲/۱۶
چغندر قند	۲۰	۵۶۰	۲۸
هندوانه	۱۲	۵۶۰	۱۲/۵
پنبه	۱۵	۲۵	۱/۶۶
میوه‌جات هسته‌دار	۵	۳۴	۶/۸

ب- نحوه تأمین عوامل تولید

نهاده‌های کشاورزی مورد نیاز شرکت از قبیل کود، بذر اصلاح شده و سموم دفع آفات نباتی، از مرکز خدمات کشاورزی و شرکت تعاونی روستائی تأمین می‌شود. مصرف سالانه کود مورد نیاز شرکت ۵ تن، بذر اصلاح شده ۳۰ تن و سموم دفع آفات نباتی ۷۰ لیتر می‌باشد.

ج- بازار فروش و عرضه محصولات

محصولات کشاورزی تولیدی تعاونی به: شرکت تعاونی روستائی (گندم)، جهاد سازندگی و دامداران محلی (جو)، کارخانه قند (چغندر قند) و بازار عرضه می‌گردد.

د- سرمایه شرکت

سرمایه شرکت در بدو تأسیس ۱۸۸۸۰۰۰۰ ریال بوده است که در پایان سال ۷۱ به ۵۶۴۳۵۰۰۰ ریال افزایش یافته است. میزان تغییرات سرمایه شرکت در مقایسه با سال تأسیس سه برابر شده است و تعداد اعضاء شرکت از ۱۲ نفر در بدو تأسیس به ۷ نفر کاهش یافته است.

- تخصص، تفاهم و تجانس فکری اعضاء.

- تقسیم کار متناسب با تخصص اعضاء.

- آگاهی اعضاء از مفاهیم و اصول تعاون

و وجود زمینه‌های مشارکت و فعالیت جمعی در اعضاء تعاونی.

بقیه در صفحه ۵۷

شماره ۳۳ / خرداد ۱۳۷۳ / تعاون / ۵۵

طرح آبیاری بارانی و راه‌اندازی طرح دامپروری موجبات افزایش تولیدات و توسعه فعالیت شرکت را فراهم نمایند.

با توجه به شنی بودن اراضی شرکت، آبیاری به روش سنتی، موجب هدر رفتن آب در سطح پائینی زمین خواهد شد. با اجرای طرح آبیاری بارانی و ایجاد نم در سطح فوقانی

فعالیت‌های آموزشی استان‌ها

تهران

به گزارش اداره کل تعاون استان تهران، همزمان با آغاز فعالیت‌های این اداره کل در سال ۱۳۷۳ دو دوره آموزش اعضای هیأت‌های مؤسس شرکت‌های تعاونی در شرف تأسیس استان تهران، طبق برنامه زمان‌بندی شده در تاریخ‌های ۷۳/۱/۲۸ و ۷۳/۲/۱۰ با شرکت ۲۵ نفر از موسسین تعاونی‌های جدید برگزار شد. براساس این گزارش در این دوره‌ها متقاضیان با نحوه و چگونگی تشکیل شرکت‌های تعاونی وظایف و مسئولیت‌ها و نحوه برگزاری مجمع مؤسس، دستورالعمل تشکیل تعاونی‌ها و نیز اساسنامه‌ها آشنا شدند.

اولین دوره آموزشی اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکت‌های تعاونی تحت نظارت اداره کل تعاون استان تهران در تاریخ ۷۳/۲/۱۴ طبق برنامه تنظیمی و جدول آموزشی سال ۱۳۷۳ این اداره کل با شرکت

۲۸ نفر برگزار شد. براساس گزارش رسیده در این دوره قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی، اساسنامه‌ها، وظایف و مسئولیت‌ها و حدود اختیارات اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکت‌های تعاونی به وسیله کارشناسان این اداره کل تدریس شده است.

آذربایجان غربی

«برگزاری نمایشگاه کامپیوتر»

نخستین نمایشگاه کامپیوتر و ملزومات آن، با هدف انعکاس تصویری ملموس از فواید و کاربرد تکنولوژی کامپیوتر و همچنین آشنایی نشرهای مختلف جامعه با خدمات نرم‌الزاری، از یازدهم لغایت بیست و دوم فروردین ماه سال جاری در شهرستان مهاباد

برپا شد. به گزارش اداره کل تعاون استان آذربایجان غربی در مراسم افتتاح این نمایشگاه که با حضور نماینده مردم مهاباد در مجلس شورای اسلامی، مدیرکل تعاون این استان و جمعی دیگر از مقامات محلی انجام پذیرفت، آقای صباحی مدیرکل تعاون این استان همراه با میهمانان از نمایشگاه بازدید به عمل آورده و از نزدیک در جریان مسائل و مشکلات شرکت تعاونی خدمات و آموزش کامپیوتر قرار گرفتند. براساس این گزارش، در این نمایشگاه نحوه استفاده و کاربردهای متنوع و ملموس کامپیوتر از طریق فیلم‌های ویدیویی و اسلاید مداوماً به نمایش درآمده و باعث اقبال هزاران تن از علاقه‌مندان به محل نمایشگاه شده بود. همچنین در این نمایشگاه که دارای ۱۰ غرفه با عنوان: آموزش دروس دبیرستان و دانشگاه، خدمات مهندسی (طراحی)، نقشه‌کشی به کمک کامپیوتر، تکمیل سازه‌های بتونی، طراحی و چاپ مدارهای الکترونیکی حل شبکه‌ها و روش سیمپلکس، خدمات نرم‌افزاری (سیستم‌های مالی و حسابداری، دبیرخانه‌ای و بایگانی)، گرافیک کامپیوتری، بازی‌های کامپیوتری، انواع کامپیوتر و ثبت‌نام دوره‌های آموزشی کامپیوتر بود، کارشناسان و

اعضاء محرب شرکت تعاونی خدمات و آموزش کامپیوتر مهاباد، به سئوالات بازدیدکنندگان پاسخ دادند.

گیلان

اولین دوره کلاس آموزشی در سال ۷۳ جهت آموزش مدیران عامل، هیئت مدیره و اعضای شرکت‌های تعاونی تحت پوشش اداره کل تعاون استان گیلان از تاریخ ۷۳/۱/۲۷ در سالن اجتماعات تعاونی مصرف کارکنان دولت رشت برگزار گردید بنابه گزارش رسیده در این دوره ۲۵ نفر از اعضای تعاونی‌ها با مسائل مربوط به امور مالی و مقررات تعاونی آشنا شدند.

آذربایجان شرقی

براساس برنامه‌ریزی‌های آموزشی بعمل آمده از سوی اداره کل تعاون استان آذربایجان شرقی اولین کلاس آموزش توجیهی اعضای هیئت مدیره تعاونی‌های مستقر در شهرستان مرغه - ملکان از تاریخ ۷۳/۱/۲۷ لغایت ۷۳/۱/۲۹ به مدت سه روز با حضور ۳۳ نفر از اعضای هیئت مدیره در شهرستان مراغه برگزار شد. به گزارش اداره کل تعاون این استان در ایسن کلاس مقررات و دستورالعمل‌های جدید قانون بخش تعاون اقتصاد جمهوری اسلامی و اساسنامه‌های جدید و نیز کلیاتی در مورد جنبه‌های مالی مقررات جدید قانون تعاون به وسیله کارشناسان این اداره کل تدریس شده است.

لرستان

تشکیل کلاس توجیهی

در اجرای برنامه‌های آموزشی و به منظور توسعه فرهنگ تعاون کلاس توجیهی یک روزه‌ای در مورخ ۱۳۷۳/۱/۲۰ در محل سالن آموزش اداره کل تعاون استان لرستان با حضور ۳۲ نفر از متقاضیان تشکیل شرکت‌های تعاونی تولیدی برگزار شد

- تلاش و کوشش مداوم اعضاء در اجرای طرح.

مشکلات و پیشنهادات

الف - مشکلات

- شنی بودن اراضی و فقر مواد غذایی اراضی تحت کشت.

- کمبود سرمایه و منابع مالی جهت راه اندازی طرح دامپروری.

- مشکل اخذ امتیاز برق با توجه به بعد مسافت خطوط انتقال برق از محور اصلی و عدم امکانات مالی شرکت در ایجاد خطوط انتقال برق.

ب - پیشنهادات

- دربرخی از فصول سال، بارندگی و بالا آمدن سطح آب رودخانه زیدر سبب جاری شدن سیل در اراضی تحت کشت و تخریب مزارع و چاهها می گردد. با اجرای طرح پخش سیلاب که هزینه قابل ملاحظه ای نیز در برنخواهد داشت. می توان از خسارات وارده ناشی از سیل جلوگیری نمود.

- سد سید علی زیدری بفاصله ۶ کیلومتری اراضی شرکت واقع و ۵۰-۴۰ سال قدمت دارد. لایروبی سد و انتقال گل ولای به اراضی شرکت می تواند موجبات غنی سازی مواد غذایی و باروری خاک و افزایش تولید محصولات کشاورزی را فراهم نماید. مضافاً اینکه لایروبی سد مزبور موجب خواهد شد تا آبهای جاری در پشت سد ذخیره شده و بهنگام کمبود آب مورد استفاده کشاورزی قرار گیرد. در حال حاضر بعلت پر بودن سد از گل و لای، آبهای جاری دربرخی از فصول از سد سرازیر شده و بصورت سیل جاری می گردد و خساراتی را به مزارع وارد می سازد.

- لزوم تشکیل شرکت تعاونی خدمات کشاورزی بمنظور ارائه خدمات بشرکتهای تعاونی و بخش خصوصی محسوس می باشد. با تشکیل تعاونی مزبور بمنظور ارائه خدمات تسطیح و آماده سازی زمین، تأمین ماشین آلات کشاورزی، مورد نیاز مزارع از قبیل: کمباین و دستگاه بسته بندی یونجه، تدارک

براساس گزارش رسیده در این کلاس مسائل مختلف قانون بخش تعاون اقتصاد جمهوری اسلامی، و اهمیت مقررات حاکم بر شرکت های تعاونی، حسابداری و تهیه دفاتر قانونی، توسط کارشناسان این اداره کل تدریس گردیده است.

همدان

شروع ترم دوره کاردانی تعاون

از تاریخ هفتم اردیبهشت سال جاری ترم دوم دوره کاردانی تعاون در دانشگاه بوعلی سینا آغاز شد به گزارش اداره کل تعاون استان همدان در مراسم آغاز فعالیت این دوره آقای جعفری مدیرکل تعاون، طی سخنانی اهمیت آموزش و نقش آن را تشریح کرد وی همچنین خبر موافقت تأسیس دانشکده تعاون از سوی وزیر محترم تعاون را به اطلاع حاضرین رساند. در این مراسم همچنین، به تعدادی از اعضاء شرکت های تعاونی تقدیرنامه هایی اهدا گردید.

افتتاح دوره آموزشی مکاتبه ای

اولین دوره آموزش توجیهی مکاتبه ای مدیران شرکت های تعاونی تحت پوشش اداره کل تعاون استان همدان در تاریخ پانزدهم اردیبهشت سال جاری با حضور مدیران و بازرسان شرکت ها در محل اداره کل تعاون برگزار گردید.

به گزارش اداره کل تعاون استان همدان، در مراسم افتتاح این دوره، مدیرکل تعاون نقش آموزش و اهمیت آن در اداره امور شرکت های تعاونی و همچنین لزوم انجام مطالعات در جهت پیشبرد اهداف مورد نظر تعاونی را یادآور شد.

وی در پایان ضمن تأکید به وظایف بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی در قبال مردم و اعضاء، از حاضرین خواست تا با جدیت بیشتری امور آموزش و مطالعه را پیگیری نموده و در این جهت آمادگی اداره کل تعاون را در ارائه هرگونه خدمات اعلام نمود.

عوامل تولید و نهاده های کشاورزی بسیاری از مسائل و مشکلات شرکتهای تعاونی کشاورزی و بخش خصوصی مرتفع خواهد شد.

- برگزاری دوره های آموزشی فنی و تخصصی و دوره های بازآموزشی قوانین و مقررات تعاونی، بعد از تشکیل و در طی سنوات فعالیت شرکت های تعاونی.

بقیه از صفحه ۵۳

۳- کارگاه هایی که طرح طبقه بندی مشاغل آنان قبل از سال ۱۳۶۲ به تصویب رسیده است و به این ترتیب خارج از ضوابط نظام ارزیابی مشاغل می باشند چنانچه طرح مذکور در کارگاه هنوز جاری و مورد عمل باشد، پرداخت اضافه مزد ناشی از ارتقاء کارکنان آنان، همچنان طبق دستورالعمل مربوط به ارتقاء شغل این قبیل کارگاه ها که در سال گذشته ضمیمه بخشنامه مزد بوده صورت خواهد گرفت.

ابوالقاسم کرم بیگی

مدیرکل طبقه بندی مشاغل - مزد و بهره وری

بقیه از صفحه ۳۳

کنید که رضایت اداراتی را که در آن کار می کنید به دست آورید چرا که اگر فعالیت خود را بهتر و بیشتر کنید انشاءاً در مجموع امکانات و پرسنل بیشتری را جذب و مشغول به کار خواهید نمود و من امیدوارم که منشاء خیری برای سایر دستگاهها بشوید و اقدامات شما با مجموعه منظم و منسجم تشکل و گسترش بهتری پیدا کند.

قبل از سخنان آقای نوابی، برادر حسین زاده، مدیرعامل شرکت تعاونی خدمات وحدت کیا گزارش کوتاهی از فعالیت های این شرکت را ارائه کرد.

در پایان این مراسم به چهار نفر از کارکنان این شرکت که به عنوان کارگران نمونه انتخاب شده بودند جوایزی از سوی آقای نوابی معاون اداری و مالی وزارت تعاون اهدا گردید.

کل مصرف سالانه سیگار در ایران به ۲/۵ میلیارد بسته بالغ می‌شود. حال اگر برای هر بسته سیگار تنها معادل یک دلار مالیات در نظر گرفته شود (که بسی کمتر از سطح رایج آن در جهان است) به ناگهان دولت با درآمدی معادل ۲/۵ میلیارد دلار در سال مواجه خواهد شد.

مالیات و قیمت هر بسته سیگار در برخی از کشورها:

نام کشور	مالیات هر بسته به دلار	قیمت هر بسته (دلار)
دانمارک	۳/۶۸	۴/۳۳
نروژ	۳/۳۳	۴/۸۷
کانادا	۳/۰۱	۴/۳۴
سوئد	۲/۸۷	۳/۹۳
ایرلند	۲/۷۷	۳/۷۰
انگلستان	۲/۵۵	۳/۴۱
فنلاند	۲/۴۵	۳/۳۲
آلمان	۲/۱۱	۲/۹۲
ژلاندنو	۱/۸۱	۲/۶۷
فرانسه	۱/۵۸	۲/۰۸
ایتالیا	۱/۱۱	۱/۵۴
ژاپن	۱/۰۵	۱/۷۵
آرژانتین	۰/۹۹	۱/۴۱
یونان	۰/۷۵	۱/۰۶
تایوان	۰/۶۶	۱/۳۹
هند	۰/۶۳	۰/۸۴
امریکا	۰/۵۶	۱/۸۹
کره جنوبی	۰/۴۶	۰/۷۶
اسپانیا	۰/۳۷	۰/۶۰
برزیل	۰/۳۱	۰/۴۲
فیلیپین	۰/۲۴	۰/۴۴
ایران	۰/۲۲	۰/۶۳

منبع: NSRA ۴ ژانویه ۱۹۹۳

توضیح: براساس مصوبه سال ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی برای هر نخ سیگار مبلغ ۲۰ ریال مالیات تعیین شده است که معادل دلاری آن در جدول فوق منظور شده است. (تذکر: هر دلار معادل ۱۷۵۰ ریال و متوسط قیمت یک بسته سیگار خارجی ۲۰ تا ۱۱۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.)

به حد مردان برسانند. که ۷۰ درصد است - صدها میلیون نفر چینی در آینده با مشکلات درمانی مواجه خواهند شد.

مالیات سیگار ممکن است خوشایند عده محدودی نباشد اما اکثر خانواده‌ها از آن استقبال می‌کنند و این تجربه‌ای است که غالب پزشکان به ویژه پزشکان عمومی و پزشکان متخصص قلب و ریه آن را تأیید می‌کنند. با وضع این مالیات از هزینه‌های آینده دولت بسیار کاسته می‌شود، زیرا مصرف سیگار در جهان سوم پدیده جوانی است و اثرات سو آن ۱۵ تا ۲۰ سال بعد ظاهر خواهد شد. در حالی که کشورهای صنعتی مدت‌ها است با اپیدمی بیماری‌های ناشی از سیگار روبرو هستند. به همین علت است که می‌بینیم کشورهای صنعتی با ممنوع کردن مصرف سیگار در اماکن عمومی و محدودیت‌های مختلف دیگر و در اثر مبارزات گروه‌های مختلف مردمی و پزشکان بر علیه سیگار و به ویژه با کمک مالیات سیگار میزان مصرف سرانه خود را کاهش داده‌اند. اما این رقم در کشورهای در حال توسعه پیوسته افزایش می‌یابد به طوری که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۰۰ در منطقه شبه صحرايي افريقا تعداد افراد سيگاري ۷۰ درصد افزایش یابد. و در حال حاضر در چین ۲۵۰ میلیون نفر به سیگار معتاد هستند.

سیگار با از بین بردن سلامتی و جان انسان‌ها، از هم گسیختن خانواده‌ها، از کار انداختن افراد فعال جامعه و افزایش بار مالی دولت برای مراقبت‌های بهداشتی و درمان یکی از عوامل مهم ضد توسعه پایدار به شمار می‌رود. مالیات سیگار می‌تواند کشور ما را از پیشروی در مسیر خطرناکی که دیگر کشورهای در حال توسعه در آن گام برمی‌دارند بازدارد و اقدامی است موثر برای حفظ سلامت جامعه و ترقی کشور.

منابع
Vital Signs 1993, a yearly book by WridWatch Institute (۱)

U.S.Surgeon General و سازمان بهداشت پان آمریکن (PAHO) و مرکز کنترل بیماری‌های امریکا، در گزارشی تحت عنوان «سیگار و سلامتی در قاره امریکا».

Wall Street Journal ، ۶ ژانویه ۱۹۹۳ به نقل از سازمان حفاظت محیط زیست امریکا.

(۴) منبع شماره ۱

(۵) منبع شماره ۲

NSRA (انجمن حقوق غیرسیگاری‌های کانادا)، مقاله ارائه شده به هشتمین کنفرانس جهانی سیگار و سلامتی در بوئنس آیرس آرژانتین، (۱ آوریل ۱۹۹۲) تحت عنوان «نقش مالیات سیگار در پیشگیری از مصرف سیگار در میان جوانان».

Oncologists Ask Large "Cigarette Tax Increase" (سرطان‌شناسان خواستار افزایش مالیات سیگار هستند.)، ۲۰ دسامبر ۱۹۹۲، Washington Post.

Non-Smoker's Rights (۸ Association of Canada در مقاله‌ای تحت عنوان "Health-Oriented Policy Options"، ژانویه ۱۹۹۲.

روزنامه رسالت، شماره ۲۳۵۲، مورخ دوشنبه ۷۲/۱۲/۲

(۱۰) همان

(۱۱) منبع شماره ۱

(۱۲) همان

"Philip Morris to Buy Control of Czech Cigarette Maker" نیویورک

تایمز، ۲۱ می ۱۹۹۲

(۱۴) منبع شماره ۱

(۱۵) جدول شماره یک.